

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گناباد

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه

واحد برنامه ریزی درسی و آموزشی

طرح دوره (COURSE PLAN)

دانشکده: بهداشت گروه آموزشی: بهداشت عمومی مقطع و رشته تحصیلی: ترم ۴ کارشناسی پیوسته بهداشت عمومی	
نام درس : روش تحقیق در علوم بهداشتی	تعداد واحد: .....۱...واحد نظری، ۱ واحد عملی
گروه هدف: دانشجویان : ترم ۴ کارشناسی پیوسته بهداشت عمومی	تعداد جلسات : .....۲۲.....
پیش نیاز: .....آمار حیاتی ۲، اصول و کلیات اپیدمیولوژی.....	مکان برگزاری: .....دانشکده بهداشت.....
مدرس /مدرسين: .....دکتر علیرضا جعفری	زمان برگزاری: یکشنبه ها ساعت ۱۰-۸
تهیه و تنظیم : ..... دکتر علیرضا جعفری.....	
تاریخ تدوین / بازنگری:	

معرفی درس:

پژوهش علمی در علوم بهداشتی اهمیت ویژه ای دارد. هدف از این درس آشنایی دانشجویان با روش پژوهش علمی علوم بهداشتی و مراحل مختلف پژوهش به منظور قادر بودن به انتخاب موضوع مورد علاقه، تدوین طرح و اجرای پژوهش و نوشتن گزارش پژوهش می باشد تا در نهایت قادر خواهند بود تا به صورت فردی یا گروهی یک پروژه تحقیقاتی را از ابتدا تا انتها تدوین و ارائه نمایند.

❖ عناوین کلی (سرفصل ها) این درس شامل موارد زیر می باشد :

- اهمیت، ضرورت و سوال پژوهش
- انتخاب موضوع و بیان مسأله پژوهشی
- انتخاب یک موضوع پژوهشی مناسب
- ملاحظات خاص بیان مساله
- ملاحظات خاص بررسی متون
- اهداف، فرضیات و سوالات پژوهشی

- ملاحظات مربوط متغیرهای پژوهش
- انواع مطالعات در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت
- روش ها جمع آوری اطلاعات
- روایی و پایایی ابزار پژوهش
- روش های نمونه گیری در پژوهش
- شیوه و نگارش روش اجرا
- ملاحظات اخلاقی در پژوهش
- مدیریت پروژه و نحوه نگارش نتایج
- ارائه کار عملی، نقد و بررسی و ارائه نتایج پایانی (پروپوزال نهایی)

طرح درس دوره (Course Plan)		
اهداف کلی و جزئی هر جلسه	رئوس مطالب	جلسه
-آشنایی، تعیین اهداف، شرح وظایف، توقعات و ارزیابی سطح علمی دانشجویان	ارائه طرح درس و ارزشیابی آغازین	۱
-آشنایی دانشجویان با اهمیت پژوهش -آشنایی دانشجویان با کاربرد آن حوزه سلامت -آشنایی دانشجویان با سوال پژوهش و نحوه نگارش آن	اهمیت، ضرورت و سوال پژوهش	۲
-آشنایی دانشجویان با روش یافتن و انتخاب موضوع -آشنایی دانشجویان با بیان مسأله پژوهشی	انتخاب موضوع و بیان مسأله پژوهشی	۳
-آشنایی دانشجویان با فاکتورهای مهم در انتخاب یک موضوع پژوهشی -آشنایی دانشجویان با روش های پیدا کردن یک موضوع پژوهشی	انتخاب یک موضوع پژوهشی مناسب	۴
-آشنایی دانشجویان با اهمیت بیان مساله -آشنایی دانشجویان با خصوصیات نگارش یک بیان مساله خوب	ملاحظات خاص بیان مساله	۵
-آشنایی دانشجویان با اهمیت بررسی متون قبلی آشنایی دانشجویان با کاربرد بررسی متون در بخش های یک طرح تحقیقاتی	ملاحظات خاص بررسی متون	۶
-آشنایی دانشجویان با اصول نگارش اهداف تحقیق -آشنایی دانشجویان با اصول نگارش فرضیه/ فرضیات تحقیق -آشنایی دانشجویان با اصول نگارش سوال تحقیق -آشنایی دانشجویان با متغیرهای مربوط به یک پژوهش را بر اساس نوع و نقش آنها	اهداف، فرضیات و سوالات پژوهشی ملاحظات مربوط متغیرهای پژوهش	۷
-آشنایی دانشجویان با انواع مطالعات -آشنایی دانشجویان با کاربرد انواع مطالعات	انواع مطالعات	۸
ارزشیابی میان ترم		۹

۱۰	روش ها جمع آوری اطلاعات روایی و پایایی ابزار پژوهش	-آشنایی دانشجویان با روش های مختلف جمع آوری اطلاعات ر -آشنایی دانشجویان با روایی ابزار -آشنایی دانشجویان با پایایی ابزار -آشنایی دانشجویان با انواع روش های مورد استفاده برای بررسی روایی -آشنایی دانشجویان با انواع روش های مورد استفاده برای سنجش پایایی
۱۱	روش های نمونه گیری در پژوهش	-آشنایی دانشجویان با انواع نمونه گیری در پژوهش -آشنایی دانشجویان با تفاوت های بین روش های نمونه گیری
۱۲	شیوه و نگارش روش اجرا	-آشنایی دانشجویان با نحوه نگارش و مواردی که در روش اجرا باید مورد توجه قرار گیرد
۱۳	ملاحظات اخلاقی در پژوهش	-آشنایی دانشجویان با اخلاق در پژوهش - آشنایی دانشجویان با اصول اخلاقی در مراحل مختلف انجام یک طرح پژوهشی
۱۴	مدیریت پروژه و نحوه نگارش نتایج	-آشنایی دانشجویان با ساختار رایج در نگارش نتایج و خصوصیات هر بخش
۱۵ تا ۲۲	ارائه کار عملی، نقد و بررسی و ارائه نتایج پایانی (پروپوزال نهایی)	-آشنایی دانشجویان با نحوه نگارش یک پروپوزال تحقیقاتی از صفر تا ۱۰۰.
۲۵	آزمون پایانی	

❖ تکالیف و پروژه های دانشجویان

▪ پروژه درسی

۱. آیا برای درس خود پروژه پایان ترم /میان ترم در نظر گرفته اید؟ بلی خیر

تمام دانشجویان باید به صورت فردی یا گروهی باید یک پروژه تحقیقاتی را از ابتدا تا انتها تدوین و ارائه نمایند.

آزمون های خود ارزیابی

۱. آیا برای درس خود آزمون در نظر گرفته اید؟ بلی خیر

رسانه و وسایل آموزشی:

اسلاید پروژکتور ، ویدئو پروژکتور ، وایت برد و کامپیوتر با استفاده از سامانه ها شامل سامانه نوید

روش تدریس:

سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر پروژه

ارزشیابی دانشجویان

نوع ارزشیابی	شیوه ارزشیابی دانشجو	نمره
ارزشیابی تکوینی (میان دوره)	پرسش و پاسخ در هر جلسه	۱
	آزمون کتبی	۲
ارزشیابی پایانی (پایان دوره)	آزمون کتبی تستی و تشریحی	۱۰
انجام تکالیف	انجام تکالیف در کلاس و پروژه تحقیقاتی	۶
حضور در کلاس	حضور کامل و فعال	۱
جمع کل		۲۰

❖ مقررات

مقررات

- حداقل نمره قبولی: ۱۰
- تعداد دفعات مجاز غیبت موجه در کلاس: حداکثر ۴ جلسه

منابع درسی:

- (۱) روش تحقیق در علوم پزشکی، سید محمد علوی نیا، انتشارات آرویج ایرانیان
- (۲) روش‌های پژوهش در آموزش و ارتقاء سلامت: راهنمای نگارش رساله / پایان‌نامه در علوم پزشکی و بهداشتی، محسن صفاری، انتشارات آثار سبحان
- (۳) روش شناسی پژوهش‌ها کاربردی در علوم پزشکی، تالیف دکتر حسین ملک افضلی، سید رضا مجدزاده، اکبر فتوحی و سامان توکلی
- (۴) اصول طراحی پرسشنامه در مطالعات علوم پزشکی، سرور اسیوند، انتشارات پژوهش‌های علم آریا
- (۵) اصول طراحی پرسشنامه در مطالعات آموزش بهداشت و ارتقای سلامت، ایرج ضاربان، انتشارات اندیشمند
- (۶) روش‌های تحقیق در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت، پروین رهنما، نشر عقیل

شماره جلسه	رئوس مطالب	اهداف اختصاصی (حیطه شناختی، عاطفی و مهارتی)	روز و تاریخ	ساعت	استاد
۱	ارایه طرح درس و ارزشیابی آغازین	ارایه طرح درس و ارزشیابی آغازین	یکشنبه	۸-۱۰	دکتر علیرضا جعفری
۲	اهمیت، ضرورت و سوال پژوهش	دانشجو بتواند: • در شرایط کلاس اهمیت پژوهش و کاربرد آن را حوزه سلامت را در مدت ۳۰ دقیقه توضیح دهد. - کاربرد پژوهش در حوزه سلامت را شرح دهد • اهمیت سوال پژوهش و نحوه نگارش آن را شرح دهد	یکشنبه	۸-۱۰	دکتر علیرضا جعفری
۳	اهمیت انتخاب موضوع و بیان مسأله پژوهشی	دانشجو بتواند: • روش یافتن و انتخاب موضوع و بیان مسأله پژوهشی را بیان نماید. • اهمیت و نحوه نگارش بیان مسأله پژوهشی را شرح دهد	یکشنبه	۸-۱۰	دکتر علیرضا جعفری
۴	نحوه انتخاب یک موضوع پژوهشی مناسب	دانشجو بتواند: • فاکتورهای مهمی را که در انتخاب یک موضوع پژوهشی باید مدنظر قرار گیرد را شرح دهد. • روش های پیدا کردن یک موضوع پژوهشی را نام ببرد.	یکشنبه	۸-۱۰	دکتر علیرضا جعفری
۵	ملاحظات خاص بیان مساله	دانشجو بتواند: • اهمیت نگارش بیان مساله را توضیح دهد • خصوصیات نگارش یک بیان مساله خوب را در شرایط کلاس و در مدت ۱۵ دقیقه توضیح دهد.	یکشنبه	۸-۱۰	دکتر علیرضا جعفری
۶	ملاحظات خاص بررسی متون	دانشجو بتواند: • اهمیت بررسی متون قبلی را شرح دهد. • کاربرد بررسی متون در بخش های یک طرح تحقیقاتی را بیان کند.	یکشنبه	۸-۱۰	دکتر علیرضا جعفری
۷	اهداف، فرضیات و سوالات پژوهشی ملاحظات مربوط متغیرهای پژوهش	دانشجو بتواند: • اصول نگارش اهداف تحقیق را در مدت زمان ۱۵ دقیقه شرح دهد. • اصول نگارش فرضیه/ فرضیات تحقیق را توضیح دهد. • اصول نگارش سوال تحقیق را در مدت زمان ۱۰ دقیقه شرح دهد.	یکشنبه	۸-۱۰	دکتر علیرضا جعفری

			<ul style="list-style-type: none"> متغیرهای مربوط به یک پژوهش را بر اساس نوع و نقش آنها را تشخیص و دسته بندی کند. 		
۸	انواع مطالعات در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت	دانشجو بتواند: <ul style="list-style-type: none"> انواع مطالعات را نام ببرد. کاربرد انواع مطالعات را شرح دهد. 	یکشنبه	۸-۱۰	دکتر علیرضا جعفری
۹	ارزشیابی میان ترم		سه شنبه	یکشنبه	۸-۱۰
۱۰	روش ها جمع آوری اطلاعات روایی و پایایی ابزار پژوهش	دانشجو بتواند: <ul style="list-style-type: none"> روش های مختلف جمع آوری اطلاعات را نام ببرد. روایی ابزار را تعریف کند پایایی ابزار را تعریف کند. انواع روش های مورد استفاده برای بررسی روایی را شرح دهد. انواع روش های مورد استفاده برای سنجش پایایی را توضیح دهد. 	یکشنبه	۸-۱۰	دکتر علیرضا جعفری
۱۱	روش های نمونه گیری در پژوهش	دانشجو بتواند: <ul style="list-style-type: none"> انواع نمونه گیری در پژوهش را نام ببرد تفاوتهای بین روش های نمونه گیری را در مدت ۳۰ دقیقه شرح دهد. 	یکشنبه	۸-۱۰	دکتر علیرضا جعفری
۱۲	شیوه و نگارش روش اجرا	دانشجو بتواند: <ul style="list-style-type: none"> نحوه نگارش و مواردی که در روش اجرا باید مورد توجه قرار گیرد را شرح دهد. 	یکشنبه	۸-۱۰	دکتر علیرضا جعفری
۱۳	ملاحظات اخلاقی در پژوهش	دانشجو بتواند: <ul style="list-style-type: none"> اخلاق در پژوهش را تعریف کند. اصول اخلاقی که باید در مراحل مختلف انجام یک طرح پژوهشی در نظر گرفته شود را توضیح دهد. 	یکشنبه	۸-۱۰	دکتر علیرضا جعفری
۱۴	مدیریت پروژه و نحوه نگارش نتایج	دانشجو بتواند: <ul style="list-style-type: none"> ساختار رایج در نگارش نتایج و خصوصیات هر بخش را در شرایط کلاس در مدت ۳۰ دقیقه توضیح دهد. 	یکشنبه	۸-۱۰	دکتر علیرضا جعفری
۱۵ تا ۲۲	ارائه کار عملی، نقد و بررسی و ارائه نتایج پایانی (پروپوزال نهایی)	دانشجو بتواند: <ul style="list-style-type: none"> یک پروپوزال تحقیقاتی را تا انتهای ترم تهیه و تدوین و در صورت امکان اجرا نماید. 	یکشنبه	۸-۱۰	دکتر علیرضا جعفری